

ЗАКОРДОННЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСИНСЬКОЇ ГРУПИ (ЗП УГГ) Створ. 1978 у Нью-Йорку, коли письм. доручення представляти УГГ за кордоном одержав її чл.-засн. **П. Григоренко**, який виїхав до США 1977. За рік до цього голова УГГ **М. Руденко** доручив **Л. Плющеві** (емігрував до Франції 1976) бути представником УГГ за кордоном. Першими чл. ЗП УГГ стали **П. Григоренко** (голова), **Л. Плющ**, **Н. Світлична**. 1979 до них приєдналася **Н. Строката**, 1980 — **В. Малинкович**, 1988 — **П. Рубан**. Одним із осн. напрямів їхньої роботи була публікація укр. й англ. мовами повідомлень у пресі про арешти та репресії в Україні. Від 1980 г. «Українське життя» (Чикаго) почала вміщувати сторінку «Трибуна закордонного представництва української групи "Гельсінкі", очолена генералом Петром Григоренком». ЗП УГГ періодично видавало бюл. «Вісник репресій в Україні» (1980–85), опублікувало експрес-вип. «Українського вісника» (від 1987), кілька чисел самвидав. ж. «Український вісник» (1988) і «Кафедра». Його чл. також виступали перед укр. діаспор. громадою в країнах Заходу, зустрічалися з дипломатами, журналістами, давали свідчення в Конгресі США. На Гельсин. конф. 1980 у Мадриді УГГ пред-

ставляли чл. ЗП **П. Григоренко**, **Н. Строката**, **Л. Плющ**, **В. Малинкович**, Комісію прав людини Світ. конгресу вільних українців — **П. Юзик** і **Х. Ісаїв**, Комітет гельсин. гарантій для України та видавництво «Смолоскип» — **А. Фединський**, **А. Каркоць**, **О. Хам**, Комітет оборони людських прав в Україні — **О. Гевко**. **П. Григоренко** 1978 виступав на конгресі Міжнар. амністії у м. Лос-Анджелес та (разом із **Н. Світличною** і **П. Вінсом**) на 3-х Сахаров. слуханнях у Вашингтоні, 1979 — перед комісією НАТО у МЗС Канади, 1981 (разом із **Н. Строкатою** і **В. Малинковичем**) — перед Гельсин. комісією Конгресу США (з нагоди 5-річчя УГГ). Він також зустрічався із прем'єр-міністром Великої Британії **М. Тетчер** (1980) і президентом США **Р. Рейганом** (1982). Після смерті **П. Григоренка** 1988 ЗП УГГ очолив **М. Руденко**, який прибув до США. У тому ж році УГГ реорганізовано в Укр. Гельсин. спілку (УГС), відповідно назва змінилася на ЗП УГС. До його складу увійшли **Л. Литовченко**, **М. Мовчан**, **Р. Мороз**, **В. Романюк**, **Т. Романюк** (за їхніми підписами оприлюднено перше звернення УГС до укр. громади зх. діаспори). З проголошенням незалежності ЗП УГС завершила свою закордонну місію, а її голова **М. Руденко** повернувся в Україну.

В. В. Овсієнко

Бібліографічний опис:

Закордонне представництво Української Гельсинської групи (ЗП УГГ) / В. В. Овсієнко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: **І. М. Дзюба**, **А. І. Жуковський**, **М. Г. Железняк** [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2010. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-14681>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).